

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Kreativitás és vállalkozói szellem – A válságból kivezető utak (saját kezdeményezésű vélemény)

(2011/C 48/09)

Előadó: **Madi SHARMA**

2010. február 18-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy eljárási szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

Kreativitás és vállalkozói szellem: a válságból kivezető utak.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2010. szeptember 1-jén elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2010. szeptember 15–16-án tartott, 465. plenáris ülésén (a szeptember 15-i ülésnapon) 109 szavazattal 2 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Előszó – „Gyaloghíd”

A pénzügyi válságból való kilábalás, valamint a munkanélküliség, a szegénység, az egyenlőtlenség, a globalizáció és az éghajlatváltozás jelentette kihívások leküzdése érdekében Európának nyitottabbá kell tennie polgárai gondolkozását.

1.1 E vélemény szerint a **Kreativitás és vállalkozói szellem** hozzáadott értéke a válságból kivezető egyik mechanizmus, amely a pozitív, **megoldás-orientált** hozzáállás támogatása és erősítése által a **humán tőkébe** való befektetésre összpontosít.

1.2 A vállalkozói szellem Európában rendszerint a következőket jelenti: vállalkozásindítás, kkv-k, nyereségorientált és szociális vállalkozási ágazatok. **A vállalkozói szellem az egyén azon képességére utal, hogy elképzeléseit meg tudja valósítani**, éppen ezért a társadalmi értékét, különösen a válságterhes időszakban, nem szabad alábecsülni vagy figyelmen kívül hagyni. A vállalkozói szellem magában foglalja a következőket:

- kreativitás, innováció és kockázatvállalás,
- annak képessége, hogy adott célkitűzések érdekében terveket készítsen és projekteket valósítson meg,
- támogatás a mindennapi életben otthon és a társadalomban egyaránt,
- az alkalmazottak esetében munkájuk tágabb összefüggésének ismerete,
- a lehetőségek megragadásának képessége,
- társadalmi vagy kereskedelmi tevékenységek létrehozásához szükséges speciálisabb készségek és ismeretek alapja. ⁽¹⁾

2. Következtetés és ajánlások

2.1 E vélemény célja, hogy azonosítsa, miként lehetne értékelni az európai polgárok lehetőségeit, és miként lehet azokat a gyakorlatban alkalmazni. Mindenre kiterjedő megközelítést alkalmaz annak érdekében, hogy kortól, nemtől, fajtól, képességektől vagy szociális körülményektől függetlenül minél több ember számára lehetőségeket teremtsen. Ezzel együtt a *Kreativitást és vállalkozói szellemet* támogató regionális, nemzeti és európai programoknak a társadalmi egyenlőtlenségek kezelése érdekében figyelmet kell fordítaniuk a hátrányos helyzetű csoportokra is.

2.2 A vélemény a következőkre tér ki:

- hogyan lehet megőrizni, egyszersmind közös identitással formálni Európa sokszínűségét,
- hogyan lehet Európát a LEHETŐSÉGEK MEGTEREMTŐJÉVÉ tenni és megerősíteni polgárai pozícióját,
- hogyan teremthető meg a büszkeség, az ambíció és az értékek Európája, amelynek polgárai ezen értékek nagykövetei, és amely eredményeik sikereit ünnepli.

2.3 Az EGSZB felismeri, hogy a pénzügyi válságot követően ösztönözni kell a munkahelyteremtést, és hogy a tagállamokban egészséges és fenntartható gazdaságot kell kialakítani. A nemzetközi versenyképesség elérése érdekében a kiváló minőségű munkaerőhöz kiváló minőségű vállalkozói szellemnek, illetve a köz- és magánszférába történő beruházásoknak kell társulniuk. A vállalkozói szellem e kihívások leküzdésének egyik eszköze, amely a társadalom valamennyi rétege számára a siker valós reményével kecsegtet, miközben hozzásegíti Európát egy dinamikusabb identitás elnyeréséhez.

⁽¹⁾ COM(2005) 548., a melléklet 7. pontja.

2.4 Az EU 2020 stratégia tematikusan a következő prioritási területekre összpontosít:

- tudásalapú növekedés általi értékteremtés;
- az emberek pozíciójának megerősítése a befogadó társadalmakban. Az új készségek megszerzése, a kreativitás és az innováció támogatása, a vállalkozói szellem fejlesztése és a munkahelyek közötti zökkenőmentes átmenet elengedhetetlenül fontos lesz egy olyan világban, amely a nagyobb mértékű alkalmazkodóképességért cserébe több munkahelyet kínál;
- versenyképes, összekapcsolt és környezetbarátabb gazdaság megteremtése.

2.5 A válság új fejlődési, növekedési és irányítási modellek kidolgozását teszi lehetővé. A változáshoz elengedhetetlenek a jobb és koherens keretfeltételek, amelyek lehetőséget nyújtanak a szociális partnerek és a civil társadalom számára, hogy gyakorlati és kézzelfogható mechanizmusokkal járuljanak hozzá a folyamathoz.

2.6 Európa humán tőkéjét gyorsan ki lehetne aknázni egy LEHETŐSÉGEKET TEREMTŐ környezet megteremtésével, amennyiben az alábbi, egyszerű és kivitelezhető ajánlásokat ÁTÜLTETIK A GYAKORLATBA:

10 kulcslépés a változás felé

1. JÖVŐKÉP – egységes európai jövőkép;
2. OKTATÁS – az ambíció előmozdítása;
3. MOBILITÁS – a szervezett tanulás lehetőségeinek kiépítése;
4. KOCKÁZATTUDATOSSÁG – az európai kockázatkerülések felszámolása;
5. ÖSZTÖNZÉS – a vállalkozói szellem bátorítása;
6. ELSZÁMOLTATHATÓSÁG – az európai projektek esetében;
7. KÖZÖSSÉG – az aktív polgári szerepvállalás támogatása;
8. VÉGREHAJTÁS – a vállalkozókat és kkv-kat érintő politikák végrehajtása;
9. KONZULTÁCIÓ – az érdekelt felek vitafórumának platfóma;
10. ELŐMOZDÍTÁS – egy új kultúra előmozdítása a média és nagykövetek révén.

2.7 Az ezekben az ajánlásokban foglaltak teljesítése nem egyetlen érintett fél feladata, hanem valamennyi fél felelőssége. Ebben a gyorsan változó és összetett világban az egyéneknek új kapacitásokra és készségekre van szükségük a kirekesztés elkerüléséhez. A társadalmi párbeszéd előidézheti az EU 2020 céljainak eléréséhez és a fenntartható vállalkozói szellem kialakításához szükséges változást. Európai hagyományt kell teremteni, amely az egyének és a szervezetek számára egyaránt lehetővé teszi a vállalkozó szellem kibontakoztatását.

2.8 Mi a vállalkozói szellemben való befektetés európai értéke?

Ha adok neked egy eurót, és te is adsz nekem egy eurót, mindkettőnknek 1 eurója van.

Ha megosztok veled egy elképzelést, és te is megosztasz velem egy elképzelést, akkor két elképzelésünk van.

A vállalkozói szellem Európában = 500 millió ember + 500 millió elképzelés + 500 millió tevékenység.

Ezekből az elképzelésekből hány vezethetne ki minket a válságból?

3. Európa ma

3.1 2008-ban Európa pénzügyi válságba sodródott, amely az Egyesült Államokból indult ki, de súlyos következményekkel járt a társadalom gazdasági és szociális vetületeire nézve. A válság okai jól dokumentáltak, és abban közép- és hosszú távon Európa az egyik leginkább sújtott szereplő.

3.2 2010-ben az EU-ban több mint 20 millió ember munkanélküli. E kihasználatlan humán tőke nagyobb részét fiatalok, nők, idősebb munkavállalók, migránsok és más kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok alkotják. Egyedül sem a súlyos hiányokkal küzdő közsférának, sem a válság és a globalizáció kihívásaival szembenező nagyvállalatoknak nem áll majd módjában rövid távon létrehozni a hiányzó munkahelyeket. Az EU intenzív növekedésének gyors visszatérését ígérő mítosz nem válhat valóra, hacsak nem áll be változás a strukturális feltételekben, hiszen a munkanélküliség alapvetően strukturális probléma, nem pedig egy a sok gazdasági ciklus közül.

3.3 Az EU-nak a gazdaságra, a fenntartható vállalkozói szellemre, a foglalkoztatási és szociálpolitikára kell összpontosítania. A globalizáció üteme azonban nem fogja bevárni, míg Európa felzárkózik, még akkor sem, ha az mások fejlődéséhez is nagymértékben hozzá tud járulni. Az európai dimenzió a tapasztalatcsere lehetőségének forrása, és egy erősebb európai identitás megteremtésének eszköze mind Európán belül, mind azon túl.

3.4 Európa ma 27 tehetséges, összetartó és termelékeny tagállamból áll. A szomszédos országok elszántan igyekeznek az Unióhoz csatlakozni. Európának sok erőssége van: ilyen a béke, a stabilitás, a sokszínűség, a szabályrendszerek, a jó kormányzás és a szolidaritás. Európa szigorúan tiszteletben tartja a társadalmi értékeket és országai területeit. Gazdasági szempontból Európa egy 500 milliós piac, vállalkozásai pedig jó növekedési potenciált tudhatnak magukénak.

3.5 Most Európán a sor, hogy kollektív erősségeinkből a legtöbbet hozza ki.

4. Vállalkozói szellem – Európa erőssége és a válságból kivezető mechanizmus

4.1 A vállalkozói szellem az anyagi jólét megteremtéséről szól, ami kivezeti Európát a válságból. A Lisszaboni Szerződés elismeri a vállalkozói szellemet és a gazdasági szereplők sokféleségét, így most a fenntartható vállalkozói szellem új formáit kell megtalálni, amelyek a növekedés fontos motorjaként megőrizhetik Európa versenyképességét.

4.2 Ez magában foglalja majd új elképzelések keresését és olyan lendületet ad, amely a jövőre nézve bizalmat, hitelességet és további növekedést biztosít. Az anyagi jólét támogatja majd az oktatásba, a foglalkoztatásba, a készségekbe, a termelékenységbe, az egészségügybe és a szociális feltételekbe való befektetést. Ezeken a területeken a vállalkozói szellem, a kreativitás és az innováció a társadalom előrehaladásának alapvető eszköze.

4.3 Jelentős mennyiségű kutatási, elméleti, empirikus és gyakorlati üzleti tapasztalat mutatja, hogy egyértelmű a kapcsolat a vállalkozói szellem és a növekedés között. ⁽²⁾ Vállalkozói szövetségek, szakszervezeti szövetségek, nemzetközi fejlesztési ügynökségek, a Világbank, az ILO, az OECD és nem kormányzati szervezetek támogatják a vállalkozói szellemnek mint a növekedés, a fejlődés, a szegénység felszámolása és a társadalmi befogadás kulcsfontosságú eszközének előmozdítását. Számos EGSZB-vélemény tartalmaz a vállalkozói szellem társadalmi értékét támogató ajánlást, és sok tagállam rendelkezik bevált gyakorlattal a vállalkozói szellem terén.

4.4 A vállalkozói szellemet világszerte az innováció, a befektetés és a változás eszközének tekintik, és mint ilyen, nélkülözhetetlen szerepet tölt be a jelenlegi igen bizonytalan gazdasági helyzetből való kilábalásban. E tekintetben a készségeknek és

kompetenciáknak a vállalkozói szellemen keresztül történő elismerése a problémák megoldásának és az új elképzelésekre való építésnek az egyik mechanizmusa.

4.5 Az EU-ban a gazdasági fejlődést mindig erős szociális elkötelezettség egészítette ki. Ezt a vállalkozói tevékenységeknek a mindennapokba történő beépítésével folytatni kell. Ez a nem üzleti területeken a következőket foglalja magában:

— A vállalkozói szellem támogatja a társadalmi befogadást és a szegénység felszámolását, „mivel az innovációelemzés középpontjában a társadalom áll” ⁽³⁾, hiszen az megváltoztatja a társadalom elképzeléseit, gyakorlatait és intézményeit.

— A környezetvédelem a fenntartható energiaforrásokon és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodáson nyugszik, ez pedig új munkamódszerekhez, a munkahelyek „környezetbaráttá tételéhez”, valamint új, „zöld” munkahelyek és technológiák létrehozásához vezet majd.

— Az idegenforgalomnak, a rehabilitációnak és a migrációnak, ideértve a vidéki és kedvezőtlen helyzetű régiók felélesztését is, vállalkozói tevékenységekre lesz szükségük a munkahelyteremtéshez és az infrastrukturális változtatásokhoz, különösen az olyan ágazatok esetében, mint a városrehabilitáció, a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a szigeti ⁽⁴⁾ és az agrorturizmus.

— Az oktatás a kreativitást arra használja fel, hogy megtalálja a tudás megszerzésére motiváló erőket, hogy biztosíthassa, az emberek minden szinten és korban elkötelezettek legyenek a tanulás iránt.

— Az egészségügyben az új munkamódszereket és technológiákat arra használják fel, hogy optimális környezetet teremtsenek az ellátás, a kutatás, illetve a gyógyszerek és kezelések biztosítása érdekében.

— A demográfiai tendenciák társadalmi kiigazításokat, újító és kreatív megoldásokat igényelnek majd az infrastruktúra, a szolgáltatások, a munka, a család és a szociális védelem kérdésének kezelése érdekében.

— A nem kormányzati szervezetek ágazatai, ideértve a tájékoztatási és képzési projekteket is, számos olyan ágazatban hatékonyak és úttörők, ahol új megoldásokra van szükség a társadalmi kihívások leküzdése érdekében.

⁽²⁾ Audretsch, D. B. és R. Thurik (2001), Linking Entrepreneurship to Growth [A vállalkozói szellem és a növekedés kapcsolata], OECD Science, Technology and Industry Working Papers, 2001/2, OECD Publishing [OECD Kiadó, Tudományos, technológiai és ipari eredmények, 2001/2.]. doi: 10.1787/736170038056.

⁽³⁾ EUCIS-LLL, Barcelona, 2010.

⁽⁴⁾ Bornholme, Dánia.

— A közsférának olyan megoldásokra lesz szüksége, amelyek révén korlátozott költségvetésből tud ugyanolyan vagy még jobb szolgáltatást nyújtani.

4.6 Mindenki tehetséges, kreatív és vállalkozó szellemű, ami felerősödik egy olyan környezetben, amely elősegíti az ilyen tevékenységeket. A sokféleség figyelembevételével mellett alapvető fontossággal bír az egyén középpontba helyezése, mivel a kirekesztés és a diszkrimináció egy lefelé húzó ördögi kör, amely csak súlyosbítja az esélyegyenlőtlenséget: minél kevésbé használhatja ki valaki a lehetőségeit, annál kevésbé lesz motivált, hogy fejlessze magát. (5) Ez – különösen a jelenlegi Európában – új megoldásokat kínálhat arra, hogyan csökkentsék a képzetlen és munkanélküli emberek nagy számát. Ezenfelül egy sokrétű megközelítés segíthet, hogy kortól, nemtől, fajtól, képességektől vagy szociális körülményektől függetlenül minél több ember számára lehetőséget teremtsenek.

4.7 Kollektív tényezők sora játszik szerepet a sikerre vezető proaktív környezet megteremtésében az élet bármely területén, a válságból való kilábalást is beleértve:

— Egyértelmű JÖVŐKÉP kivitelezhető FELADATTAL és elérhető CÉLOKKAL

— KÖZÖS CÉLLAL/IDENTITÁSSAL rendelkező PROJEKT

— FÓKUSZ és MEGOLDÁSORIENTÁLT HOZZÁÁLLÁS

— olyan VEZETÉS, amely egyszerre mozdítja elő az individualitást és az erős közös ÉRTÉKEKET.

5. 10 LÉPÉS: egy megoldásorientált lista létrehozása a lehetőséget teremtő környezet kialakításához

A növekedés nem alakulhat ki légüres térben, csak hasonlóan gondolkodó emberek, hálózatok és érdekelték segítségével. Végző soron egy társadalmi, munkahelyi és otthoni hagyomány fogja lehetővé tenni az egyének és a szervezetek vállalkozói szellemének kibontakoztatását, ideértve a kisvállalkozásokon keresztül történő munkahelyteremtés előmozdítását és a képzett alkalmazottak létszámának növelését is. Az érdekelt feleknek – a munkáltatóknak, a szakszervezeteknek, a nem kormányzati szervezeteknek, a közsférának és a döntéshozóknak – össze

kell fogniuk annak érdekében, hogy kezeljék a kulturális változást és lehetővé tegyék a vállalkozói kultúra kialakulását, amely MINDENKINEK a javára válik, nemcsak a válságból való kilábalás támogatása, de a bolygó hosszú távú kihívásainak leküzdése érdekében is.

5.1 **Egységes egyértelmű európai jövőképet** (6) kell közvetíteni, erre irányuló stratégiával és konkrét célkitűzésekkel, aminek része az elszámoltatható, felelős és valóságérzékkel rendelkező politikai vezetés. Az egységes piacot célzó projektet, amely mindenki számára gazdasági jólétet, megnövekedett mobilitást, új készségeket, üzleti lehetőségeket és szélesebb választékot teremt majd, új életre kell kelteni és meg kell erősíteni. A mindenki számára elérhető vállalkozói szellemnek minden szakpolitikai ágazaton át kell ívelnie.

5.2 **A vállalkozói szellem oktatása szerte Európában** mindenfajta tanmenet és az egész életen át tartó tanulás részeként továbbra is valódi elkötelezettséget követel meg a vezetőktől. Az ambíció támogatását, a kreativitás és a vállalkozói szellem jelentőségét megfelelően kell értékelni, és nem szabad összekeverni az üzlettel vagy a nyereségtermeléssel. A kreativitás a hivatalos és informális rendszerekben való tanulás során fejlődik ki. A pedagógusokat teljes mértékben be kell vonni a helyes kommunikáció megvalósítása érdekében. Bár a tanároknak lehetnek ellenérzéseik a vállalkozói szellem szűken vett értelmezésével szemben – mint például a vállalkozásindítás –, de a tágabb értelemben vett jelentésével, mint az élet egyik kulcskompetenciájával, már feltehetőleg azonosulni tudnak. A tevékenységek és a tanítás fejlesztését célzó „vállalkozói lépcső” alkalmazható annak érdekében, hogy ez a szellemiség megjelenjen az osztályteremben. (7)

5.2.1 A tanároknak úttörő stílusra, kísérletező tanulásra és mechanizmusokra van szükségük ahhoz, hogy a globalizációt tükröző, naprakész kompetenciákat és technológiákat adhasanak át a diákoknak. Figyelembe kell venniük, hogy egyfajta „facilitátor” szerepet töltenek be a tanulók mellett, függetlenségre és kezdeményezőkézségre tanítva őket tanulmányaik során. A hatékony tanárképzés, a bevált gyakorlatok, a hálózatok, (8) valamint a módszertanok és eszközök cseréje segíthetik a tanárokat abban, hogy valamennyi tanulási stílushoz alkalmazkodni tudjanak. A munkáltatókkal, a szakszervezetekkel és a nem kormányzati szervezetekkel kialakított partnerség is segítheti a tudástranszfert.

(6) A polgároknak tudniuk kell, hogy:

- I. Az európai jövőkép: egy Európai Egyesült Államok, amely valamennyi kultúrát és nyelvet tiszteltetben tart, illetve nyitott a világra;
- II. Európa ereje: évszázados polgárháborúk és konfliktusok után egy közös és békés unió létrehozása;
- III. Az Európai Unió egy olyan, virágzó politikai egységet képvisel, amely az egyének és a kollektív álmok számára egyaránt maximális lehetőségeket biztosít;
- IV. Európának lenni annyit tesz, hogy közös értékeken osztozunk, amely elsősorban az egyéni (teljesítmény) és a kollektív értékek jó elegye;
- V. Az uniós polgárság előnye: a kulturális, gazdasági és tudományos értelemben vett európai vetület kihasználása az egyén saját készségeinek és képesítéseinek fejlesztésére a saját és mások jövője érdekében.

(7) HL C 309., 2006.12.16., 110. o.

(8) Együttműködés és koherencia a vállalkozói oktatásban, EB, 2010. március.

(5) Hillman, 1997.

5.3 A szervezett tanulási mobilitás lehetőségei megteremtésének az európaiság természetes velejárójává kell válnia. A tanuláshoz való hozzáférés a társadalmi kohézió, a politikai részvétel és a polgári jogok gyakorlásának kulcsfontosságú meghatározója.⁽⁹⁾ Az EGSZB ambiciózus kezdeményezést bocsáthatna vitára a 21. századi európai oktatási rendszerről az érdekelt felekkel, amit azután javaslatként nyújthatna be az uniós döntéshozók elé.

5.3.1 A tudásháromszög (oktatás, kutatás és innováció) kulcsfontosságú szerepet játszik a jövőbeli növekedés és munkahelyteremtés előmozdításában. Az Erasmusnak, a Leonardónak, a Socratesnek és más programoknak mindenki előtt nyitva kell állniuk, alacsonyabb bejutási küszöbvel, az adminisztratív akadályok csökkentésével, és a részvételre buzdító megfelelő ösztönzők biztosításával. Az EGSZB egy olyan „Europass” bevezetését javasolja, amelyben az Európában végzett valamennyi tanulmányi tevékenységet rögzíteni lehetne.

5.4 A termelékeny társadalom kialakítása érdekében **az európaiak kockázatkerülésének felszámolására** és a „felmért” kockázat kultúrájával társított, megoldásorientált hozzáállásra kell összpontosítani. A kreativitás és az innováció társadalmi hasznát és megtérülését tudatos erőfeszítéssel kell népszerűsíteni, hogy a ma Európában uralkodó, negatív „kudarckultúra” eltűnjön.

5.4.1 Fontolóra kell venni a finanszírozáshoz való hozzáférést célzó innovatív mechanizmusokat. Ilyenek lehetnek a mikrohitel-mechanizmusok (a PROGRESS, az ESZA, a JASMINE, a JEREMIE és a CIP), valamint a hitelszervezeteknek és a közösségi projekteknek nyújtott mikrokölcsönök.⁽¹⁰⁾ Ezek az eszközök nemcsak a vállalkozókat támogathatják, hanem a közösségi és fejlesztési kezdeményezések fenntarthatóságát is, különösen a nem kormányzati szervezetek esetében.

5.4.2 Az innováció támogatását szolgáló meglévő eszközöket ki kell igazítani, hogy tükrözzék az innováció változó természetét (nyitott és felhasználóorientált szolgáltatás-innováció). Az összetettség kezelése és csökkentése, a rendszerek rugalmasságának fokozása, az együttműködés megkönnyítése és a forrásokhoz való gyorsabb hozzáférés mind olyan mechanizmusok, amelyek felgyorsíthatják a tudás piacképes terméké történő átalakítását.

5.5 A nagyvállalatok alkotásra buzdítása és a vállalkozói szellem ösztönzése. Valamennyi munkavállaló kompetenciáját és tehetségét értékelni kell, hiszen a munkavállalókban rengeteg gyakorlati és intellektuális készség rejlik. A kompetenciák és a

szellemi javak azonosítását olyan új eszközök kifejlesztésével kell ösztönözni, amelyek támogatják ezek felismerését.

5.5.1 Jobban elő kell mozdítani és ösztönözni kell a kihelelyezési lehetőségeket és a szakmai gyakorlatokat a diákok és a munkanélküliek körében.

5.5.2 Egy spin-off vállalkozások létrehozását szabályozó olyan vállalati keret kialakítását, amelyben a nagyvállalat támogatja és mentorálja az újítókat és piaci lehetőségeket kínál számukra, fel lehetne használni a még nem piacon lévő, regisztrált szabadalmak piacra juttatására. A kapcsolatok fejlesztése és az optimális munkahelyi környezet előmozdítása során mérlegelni kell a társadalmi párbeszéddel foglalkozó bizottságok és szociális partnerek abban való támogatására irányuló intézkedéseket, hogy elvégezzék az EU foglalkoztatási stratégiájával és az EU 2020 stratégiával kapcsolatos hatásvizsgálatokat, vagy azokhoz járuljanak hozzá.

5.6 Értékelni kell az európai projektek hosszú távú célkitűzéseit a befektetés szükségességének alátámasztása érdekében. Ennek során mérlegelni kell a projekt fenntarthatóságát, a sikeres eredmények kereskedelmi forgalomba való bevezetését, és építeni kell a társadalom szélesebb rétegeinek javát szolgáló eredményekre.

5.6.1 Ezek között lehetnek **nemzedékeket összefogó és ágazatközi projektek**, pl. klaszterek, hogy mentorkapcsolatok révén összehozzák a tapasztalatokat és a friss elméket az új készségek, technikák, tudás és hálózatok egymás közötti megosztása érdekében. Az éghajlatváltozás, az energia- és a fosszilis energiaforrás-elégtelenség kihívásainak tudatában lévő zöld vállalkozókkal megvalósított fenntartható gazdasági projektek előmozdítása felhívja majd a figyelmet a környezetvédelemre.

5.7 A közösségi kezdeményezések és az aktív polgári szerepvállalás **előmozdítása** a közösség javát szolgáló és/vagy a közösség által kezdeményezett projektek ösztönzésére európai perspektívával. Itt figyelembe kell venni a sokféleséget, a leginkább kiszolgáltatott helyzetben levőket, és a feladatot a vállalati társadalmi felelősségvállalásra (CSR) irányuló európai önkéntes tanúsítási mechanizmussal, továbbá a közösségi kezdeményezések lehetőségeinek felülvizsgálatával lehetne társítani.

5.8 A politikák végrehajtása iránti erős elkötelezettség alapvető feltétele a vállalkozásindításra kész vállalkozókat támogató környezet kialakításának. Az EU összes vállalkozásának 98 %-a kkv, így a kkv-fejlesztést célzó, hosszú hagyományra visszatekintő uniós keretet fenn kell tartani és javítani kell: ⁽¹¹⁾

⁽⁹⁾ BIG ISSUE, ACAF Spanyolország.

⁽¹⁰⁾ www.european-microfinance.org – a vállalkozói szellem alapuló közösségi és társadalmi befogadási projektek példái.

⁽¹¹⁾ A kkv-kat gyakran tekintik a vállalkozók legnépesebb csoportjának, és az ESZSZ és az UEAPME dokumentumaiban, valamint az EGSZB véleményeiben a növekedésük támogatását célzó számos ajánlás olvasható.

- **Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag és a „Gondolkozz először kicsiben!”** elv továbbra is erős elkötelezettséget kíván meg tagállamban, és nem éri el a válság idején szükséges intézkedések szintjét. Foglalkozni kell a kkv-knak az uniós projektekhez és a közbeszerzésekhez való fokozott hozzáféréssel és a bennük való részvételével, valamint a vállalkozók növekedését támogató, nyitott piacok kérdésével. Az interaktív környezet támogatása megvalósítható inkubátorházak, klaszterek, tudományos és technológiai parkok és egyetemi partnerségek alkalmazásával. Ez magában foglalhatja egy, bármely ágazatban tevékenykedő vállalkozókat célzó egyablakos uniós információforrást is.
- Mérlegelni kell egy **szociális biztonsági** védőháló kialakítását az önfoglalkoztatók számára, amely figyelembe veszi az üzletmenet irányításának egyedi aspektusait, különösen az anyaság, a gyermekgondozás és a vállalkozás felszámolása tekintetében.
- **A Tanácsnak el kell fogadnia az uniós kkv-k társasági státútumát**, ezáltal támogatva az egységes piacot és könnyebbé téve a kkv-k határokon átnyúló működését. Ez az EGSZB-kezdemenyezésként elindított projekt európai identitást teremt az új vállalkozók számára.
- **Az „Erasmus a fiatal vállalkozók számára” elnevezésű program ismertségének növelése és nagyobb mértékű támogatása.**⁽¹²⁾ Megoldásokat kell találni arra, hogy a projekt több fogadó vállalatot vonzzon, és a valós hatás érdekében el kell ismerni azok hozzájárulását. Ez jelenthet egy európai vállalkozói díjat, egy uniós márkajelzést vagy jól ismert eseményeken történő részvételi lehetőséget. A vállalkozói készségeket – nem úgy, mint a munkavállalói készségeket – csak ritkán lehet akkreditáltatni, a társadalom pedig nem ismeri el hozzájárulásuk értékét.

5.9 **A szakértelem felhasználása az érdekelt felek** – az uniós innováció- és kreativitáskultúra és szellemiség megerősítéséről szóló – platformjának létrehozásával. Az érdekelt felek közötti együttműködés elősegítése összehangolt és átfogó politikai ajánlásokat eredményezhet olyan témákban, mint a tudó-

mányos körök és az ágazatok közötti kapcsolatok javítása, az innováció kereskedelmi és nem kereskedelmi környezetekben, a kutatói mobilitás, a strukturális alapok felhasználása, a globálisan bevált gyakorlatok, és egy sürgős ügyek kezelését szolgáló keret létrehozása. A vállalkozói szellem regionális szintű előmozdítását megkönnyítő civil párbeszéd segíthet a 21. századhoz illő európai vállalkozói profil kialakításában.

5.10 **Az új kultúra előmozdítása a média révén nagykövetek és példaképek hálózatával.** Elő kell mozdítani egy olyan kultúrát, amely elismeri a vállalkozói gondolkodást és támogatja a vállalkozások elindítását és növekedését, a szociális vállalkozást, a közszférabeli innovációt, a munkahelyi kreativitást, a folyamatos tervezést és az alkalmazotti részvételt célzó kezdeményezéseket. Az új európai vállalkozáskultúra élére szövívőknek vagy „nagyköveteknek” kell állniuk, akik szót emelnek az ügyért.

6. A válság arra ösztönzi Európát, hogy ne csak felismerje a polgáraiban rejlő potenciált, de elő is mozdítsa a bennük rejlő vállalkozói szellemet és gondolkodást.

6.1 Nem ez a válság az utolsó, amellyel Európának szembe kell még néznie. Annak érdekében, hogy Európa felkészülve várja a jövőbeli kihívásokat, a tíz lépés és a következők felhasználásával lendületet kell adni az előrelépéshez:

- Cselekvési terv
- Európai vállalkozói munkacsoport
- Az érdekelt felek fóruma
- Európai és G20 csúcstalálkozó a vállalkozói szellemről
- Innovatív Európa (Európa 2020).

6.1.1 Az EGSZB az érdekelt felekkel a közeljövőben továbbfejlesztheti ezeket az elgondolásokat.

Kelt Brüsszelben, 2010. szeptember 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

⁽¹²⁾ Enterprise Erasmus program vállalkozóknak, Európai Bizottság, Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság.